

Náměty a postřehy na téma **finanční gramotnost v Rubikonu.**

- ▶ Žáci (jejich postavy) získávají peníze za známky a mimořádní výkony – peníze si vydělají prací (škola je pro ně práce), mimořádný výkon je odměněn (jako v životě)
- ▶ žáci mohou počítat buď s pravidelným příjmem a s ním hospodařit nebo s příjmy, které úzce souvisí s jejich studijními výsledky, obě situace vedou žáky k plánování osobního rozpočtu (lze diskutovat o rozpočtu domácnosti, rodinném rozpočtu, o jejich nezbytnosti ...), k úvahám o vyrovnaném či nevyrovnaném – deficitním rozpočtu, jak sestavit rozpočet (příjmy, výdaje, přehodnocení výdajů, zbytné a nezbytné výdaje, očekávané a neočekávané příjmy a výdaje, spoření pro případ nepředvídaných událostí, ...)
- ▶ peníze mají uložené na účtu (výpisy z účtu, platby za vedení účtu a výběry, úroky z vkladu)
 - spořicí účet, žáci diskutují, že by si mohli část přebytečných financí spořit, úročení na spořicí účet výhodnější, dostupnost ke spořeným penězům, sankce za předčasný výběr, výpovědní lhůta, daně z úroků, úrokovací období, spořicí účet × termínovaný vklad, úroky × poplatky za vedení účtu, ...
- ▶ za peníze nakupují zboží, je jim umožněno se zadlužit, mohou se dostat do situace bez prostředků a musí danou situaci řešit
 - prodat zboží se ztrátou, sníží si dluh
 - mohou krást (etická záležitost)
 - mohou žebrot (životní situace, která může být ponižující)
 - zvýšit svou pracovní aktivitu, úsilí ve škole, vymýšlet aktivity, které povedou k peněžní odměně (vede k zodpovědnosti a samostatnému řešení tíživé životní situace)
- ▶ movití žáci jsou vedeni k tomu, že mohou ostatním pomoci svými prostředky (solidarita), musí se však rozhodnout, komu pomohou finančními prostředky, ne každý si pomoc zaslouží (používá peníze neuváženě)
- ▶ žáci musí předvídat situaci v obchodě, sledují-li vývoj, mohou rozpoznat že obchodování může vést ke krachu obchodu, musí se předzásobit
- ▶ dluhy vždy znamenají problém
- ▶ dlužníci mohou být potrestáni vězením, ostatní si ale uvědomí, že hráč ve vězení je něco stojí, provoz vězení je financován z daní ostatních
- ▶ ve prostředí virtuální reality je zavedena obecní pokladna – každý platí daně, žáci si sami rozhodují o tom, jaké daně budou platit (žáci se mohou při správném vedení seznámit s různými daněmi, o jejich významu, kdo platí daň, k čemu slouží, z čeho se daň platí, z čeho ne, jak vysoká je daň v běžném životě, obecní rozpočet, přerozdělování daní, korupce, ...)
- ▶ rozhodování o daních vede žáky k úvahám o tom, jaká daň (relativní, absolutní, dobrovolná) je výhodnější a pro koho, žáci se mohou seznámit s výpočtem daně
- ▶ žáci mohou rozhodovat o tom, na co se vybrané daně použijí (například nákup hřiště či mola, slouží jen pro zábavu nelze na této koupi dál prosperovat), naopak se může zauvažovat o tom, že např. mola, znamená chytání ryb, mohly by se prodávat třeba do obchodu a získat tak mimořádné příjmy, hřiště – fotbalové utkání, další peníze do rozpočtu obce, charitativní utkání, výtěžek třeba pro hráče v nouzi (sociální příspěvky), utkání znamená také výdaje, jaké, vyplatí se utkání organizovat atd.

- ▶ do obecní pokladny mohou přicházet virtuální peníze i za skutečné akce (účast na akcích školy – jarmarky, školní akademie a besídky, ...)
- ▶ nákup např. mola – možnost koupě na úvěr (leasing × úvěr), vyplatí se takový nákup, bude molo dostatečně vydělávat?
- ▶ **potopa** – prodej pytlů s pískem – navýšení ceny (nabídka a poptávka), společný nákup – množstevní sleva, nákup z rozpočtu města, pak povodňová daň
 - opravy po katastrofě, kalkulace nákladů, společný fond oprav
 - radnice může vydat dluhopisy, zisk, úrok
 - pojištění domácnosti a nemovitosti
 - proti čemu se pojistit (živelné pohromy, havárie, krádež, ...)
 - pojistné krytí, spoluúčast, cena pojištění × lokalita, kde se nemovitost vyskytuje, podpojištění, pojistná částka, finanční plnění, příplatky za nemovitost např. v záplavové a povodňové oblasti
 - půjčka na opravy u banky, nebankovního subjektu (např. cizinec), lichva, úroky, zvýšení daní pokud si půjčí obec, ručení majetkem žáků, exekuce majetku
- ▶ **nemoc, úraz** – povinnost placení zdravotního pojištění, k čemu slouží, co kryje, kdo platí zdravotní pojištění a kdo ne, výše zdravotního pojištění, komu se zdravotní pojištění platí
- ▶ **osobní bankrot** – oddlužení, prodej veškerého majetku, životní minimum, dlužník, splátkový kalendář
- ▶ **nemocnice, epidemie** – očkování, kdo zaplatí (obec, občan ze zdravotního pojištění), znevýhodnění těch, co si neplatí pojištění nebo jim žáci projeví solidaritu?
- ▶ **obchod** – slevy, výprodej, splátkový prodej